

POUŽITÍ OMS K ROZVÍJENÍ PROTIÚDERU V OBRANNÉ OPERACI FRONTU

V řadě článků minulého ročníku *Vojenské mysli*, zvláště v monotematickém čísle 7, se autoři zabývali přípravou a vedením obranných operací, což je dáno současnou doktrínou členských států Varšavské smlouvy. S tím souvisí i určité snížení podílu útočné tematiky a pochopitelně i uveřejňování problematiky použití operačních manévrovacích skupin, které jsou typickým prvkem operační sestavy v útočné operaci frontu (armády). Přesto se domnívám, že **použití operačních manévrovacích skupin (OMS) nelze vyloučit ani v obranné operaci, a proto se budu touto problematikou v článku zabývat.**

Při rozhodování, zda vyslat operační manévrovací skupinu v obranné operaci, bude velitel vždy přihlížet ke konkrétním podmínkám, předpokládané situaci a úkolům, které má operační manévrovací skupina plnit.

Vzhledem k charakteru obranné operace bude hlavním úkolem operační manévrovací skupiny vytvořit podmínky pro splnění cílů obranné operace, ovládnout výhodný prostor, napomoci rozvíjení protiúderu a přechodu do útočné činnosti. Tento úkol může operační manévrovací skupina plnit za předpokladu, že bude mít velitel frontu dostatek sil k vedení frontového protiúderu i k vyslání operační manévrovací skupiny.

Síla a složení operační manévrovací skupiny musí vytvářet podmínky pro spolehlivé splnění stanovených úkolů.

Vzhledem k omezené sestavě i rozsahu úkolů, které bude OMS plnit a potřebě zabezpečení frontového protiúderu, může být tato skupina frontu v síle tankové nebo motostřelecké divize, zesílené útvarům bojových vrtulníků, samohybným dělostřelectvem, prostředky protivzdušné obrany, ženijním útvarům a podle možnosti i dalšími útvary a jednotkami. Konkrétní složení bude záviset na možnostech velitele frontu.

Rozmach bojové činnosti operační manévrovací skupiny bude záležet na cílech, úkolech a jejím složení, na situaci a zámyslu nepříteli, na době vyslání a na možnostech týlového a speciálního technického zabezpečení.

Hloubka činnosti skupiny bude vycházet z omezených cílů frontového protiúderu. Může být stanovena 120 až 150 km k uskutečnění přesunu a splnění několika bojových úkolů.

Šířka pásma činnosti OMS se obdobně jako v útočné operaci nestanovuje, protože tato skupina bude působit v celé šířce činnosti protiúderného uskupení frontu.

Doba zasazení operační manévrovací skupiny frontu závisí na vývoji operace.

Pokud je zřejmé, že jsou již vytvořeny podmínky pro přechod do frontového protiúderu, je možné ji vyslat před jeho zahájením. Právě tak lze OMS vyslat tehdy, byl-li již protiúder zahájen. V tomto případě může skupina plnit úkoly k zabezpečení přechodu frontu do útočné operace. Vzhledem k palebnému zabezpečení bude zřejmě vyloučeno její vysílání současně se zahájením protiúderu, protože by bylo ne-reálné rozdělit úsilí raketového vojska a dělostřelectva, letectva a vojska PVO při zabezpečování dvou tak důležitých úkolů současně.

Celková doba činnosti operační manévrovací skupiny bude dána dobou trvání protiúderu. Bude omezena na 2 až 4 dny, v případě přechodu do útočné operace může být i delší.

Mám za to, že **bojový úkol operační manévrovací skupiny** nebude zapotřebí dělit (vzhledem k charakteru činnosti) na bližší a další úkol. Postačí, bude-li určena pouze čára zasazení, všeobecný směr útoku i přepadavé činnosti v týlu nepřítele a celkový úkol skupiny.

Obsahem úkolu může být rychlé proniknutí do hloubky operační sestavy nepřítele, zničení jaderných a jiných důležitých palebných prostředků, některých prvků průzkumných a palebných systémů nepřítele i základů taktického letectva, zmaření přísunu jeho záloh, dezorganizace vedení vojskům a ovládnutí prostoru výhodného pro přechod frontu do útočné operace v součinnosti s údernými výsadkovými útvary (jednotkami) a vzdušnými výsadky.

Po splnění úkolu mohou vojska OMS přejít do sestavy prvního nebo druhého sledu frontu.

Prostory a čáry potřebné pro činnost operační manévrovací skupiny jsou určovány podle stejných zásad jako v útočné operaci.

Prostor soustředění vojsk vyčleněných do sestavy OMS je, podle mého názoru, výhodně stanovit stranou od plánovaného směru zasazení. Pokud jsou ve stejné době soustřeďována vojska k uskutečnění protiúderu, bude tím zabezpečeno klamání nepřítele o skutečném úkolu těchto vojsk.

Svazky a útvary operační manévrovací skupiny mohou být v průběhu obranné operace vyčlenovány z divizí prvního sledu, které např. přikrývají státní hranici s neutrálním státem (neutralita nebyla narušena). V tomto případě pak není nutné stanovit prostor soustředění.

Výchozí prostor pro zasazení OMS je určen vzdáleností 20 až 40 km od čáry dotyku. Ve výchozím prostoru velitelé, štáby a vojska organizují a uskutečňují bezprostřední přípravu k plánované činnosti. Útvary a jednotky jsou rozmísťovány rozptýleně se zřetelem k uskupení, ve kterém budou plnit bojový úkol.

Čáry zasazení operační manévrovací skupiny určujeme zpravidla dvě, vzdálené od sebe asi 15 až 20 km. Skutečnou čáru zasazení upřesňuje (určuje) velitel až v průběhu přesunu skupiny s ohledem na konkrétní situaci. Čára zasazení nemusí být stanovena na směru předpokládané činnosti operační manévrovací skupiny. K dosažení tohoto směru může skupina využít manévru v hloubce bojové sestavy nepřítele.

Plánování bojové činnosti operační manévrovací skupiny bude většinou probíhat obdobně jako v útočné operaci frontu. Zvláštnosti spočívají v tom, že zpravidla budou souběžně plánovány dva úkoly — příprava i vedení frontového protiúderu a vyslání operační manévrovací skupiny. Pozornost při tom je nutné věnovat koordinaci obou úkolů, zejména z hlediska posloupnosti plnění úkolů raketovým vojskem a dělostřelectvem, vojskem PVO, letectvem i dalšími druhy vojsk.

Vedení bojové činnosti OMS

Bojová činnost skupiny bude záviset především na cíli a zámyslu provedení frontového protiúderu, způsobu zasazení, síle, složení, bojeschopnosti, konkrétní situaci jejích sil i prostředků a na terénu. Dále bude ovlivněna silou, bojovými možnostmi a způsobem vedení bojové činnosti nepřítele.

Bojová činnost vojsk operační manévrovací skupiny je určována požadavky, které vyplývají z konkrétních úkolů frontu. Obecné zásady a principy jsou shodné s činností v útočné operaci.

Charakter její činnosti musí spočívat v rychlém přemísťování od jednoho objektu k druhému, v překvapivých úderech na nepřítele, širokém používání manévru, hlubokých přepadech, obchvacování nepřítele ze vzduchu systematickým vysazováním výsadků a také ve vyslání samostatných předsunutých a přepadavých oddílů k ovládnutí a zničení objektů.

Po zahájení bojové činnosti je nutné, aby taktický vzdušný výsadek ovládl důležité objekty a čáry, které mohou být základnou pro přesun materiálních pro-

středků vzduchem pro případ, že by operační manévrovací skupina plnila úkoly po odpoutání od hlavních sil delší dobu.

OMS po odpoutání se od hlavních sil uskutečňuje manévrovou činnost na jednotlivých směrech, vede úderu na objekty nepřítel v souladu se stanoveným úkolem. Přitom působí každý její pluk na svém směru a je neustále připraven k manévru a k zúčastnění se společného úderu celé skupiny. Činnost podporuje raketové vojsko, dělostřelectvo s dalekým dosahem a letectvo.

Pro boj OMS v obranné operaci bude

rozhodující obsazení a ovládnutí stanoveného prostoru, který po dosažení vojska opevňují, z něho vedou rozhodné úderu na nepřítel a opravují poškozenou techniku a zbraně. Obsazení prostorů je účelné plánovat tak, aby byly v blízkosti letišť, kde by bylo možné přijímat zásoby a odesílat raněné.

Po splnění úkolu ve prospěch protiúderného uskupení a pro přechod do útočné operace může být skupina podle konkrétní situace začleněna do sestavy frontu, nebo obdrží nové úkoly, ve kterých bude pokračovat bez přerušení i v útočné operaci.

Činnost operační manévrovací skupiny v obranné operaci frontu není typickou bojovou činností. I když nebyla dosud v obranné operaci procvičována, ani se o ní v tomto smyslu nepsalo v našich vojenských odborných časopisech, domnívám se, že ji nelze zamítnout ani vyloučit. Existuje řada problémů, které bude nutné při vyslání OMS v obranné operaci řešit. Některé z nich jsem se snažil v tomto článku rozvést nebo alespoň na ně poukázat a dát podnět dalším dopisovatelům Vojenské mysli, aby se k této problematice rovněž vyjádřili. Vycházel jsem při tom ze zásad použití skupiny v útočné operaci, ze zkušeností různých cvičení a ze zvláštností obranné operace.